

60 w 2022 (410)

Felieton: Co nam daje harcerstwo?

Data publikacji: 30.12.2022 / Autor: † Wojciech Derkowski

Od redakcji: Zakończenie roku to często czas refleksji. W tym duchu publikujemy tekst zmarłego w tym roku Wojtka Derkowskiego, który zostawił nam na redakcyjnym dysku. Niespodziewana śmierć Wojtka nadała temu tekstowi nowy wymiar, więc tym bardziej chcemy uczcić jego pamięć ostatnim artykułem w 2022 roku.

Jako dzieci traktujemy czas jako coś, co po prostu trzeba wypełnić różnego rodzaju aktywnościami, aby uniknąć nudy. Wraz z wiekiem zaczynamy go coraz bardziej szanować. W dorosłym wieku jesteśmy zmuszeni traktować swój czas jako środek inwestycyjny. Mamy go ograniczoną ilość i korzystając z niego chcemy osiągnąć założone przez siebie cele. Gdy patrzymy na swój czas w ten sposób, normalne staje się pytanie o to, jaki jest zwrot naszej "inwestycji czasu".

W harcerstwie bardzo mocno stawiamy na rozwój młodego człowieka. Harcerz rozwija się fizycznie, intelektualnie, duchowo, społecznie, zawodowo i w wielu innych dziedzinach. Jednak w niewielu spośród tych dziedzin da osiągnąć się mistrzostwo tylko dzięki harcerstwu. W związku z tym na pewnym etapie (ogólnego) rozwoju zasadne staje się pytanie, co nam w ogóle to harcerstwo daje i czy nasza inwestycja jest opłacalna.

Z jednej strony bycie instruktorem harcerskim to pewne unikalne doświadczenie i możliwość zdobycia cennych i pożądanых cech oraz umiejętności wcześniej niż rówieśnicy. Zaledwie dziewiętnastoletni drużynowy ma już doświadczenie w zarządzaniu zespołem, planowaniu pracy, rozliczaniu powierzonych środków, prowadzeniu relacji z interesariuszami i wielu innych dziedzinach. Instruktorzy harcerscy charakteryzują się gotowością do działania, inicjatywą w podejmowanych przedsięwzięciach, wzorową pracą w zespole i potrafią spojrzeć na siebie z dystansu. Jednym słowem młody instruktor posiada cechy, których brakuje niektórym wieloletnim pracownikom.

Ważne jest też w jaki sposób te umiejętności się zdobywa. Szkolenie z działania w sytuacji kryzysowej w klimatyzowanej sali konferencyjnej dużo mniej zapada w pamięci niż faktyczne działanie w trakcie obozowej burzy. Książka o zarządzaniu zespołem daje inną perspektywę niż motywowanie swoich zastępowych do działania. Umiejętności nabyte w harcerstwie są nie tylko zdobywane wcześniej, ale i w sposób bardziej naturalny, co ułatwia późniejsze z nich korzystanie.

Mogłoby się zdawać, że dwa poprzednie akapity jasno udowadniają, że inwestowanie czasu w harcerstwo jest opłacalne. Jednakże po głębszej zastanowieniu się nad tą kwestią można dojść do wniosku, że samo nabycie „w boju” cech i umiejętności nie jest wystarczające. Wiedza jest naturalna i podświadoma, jednak bez dodatkowego szkolenia na zaawansowanym poziomie nie jest ona w stanie konkurować z ludźmi którzy nabyli ją w inny sposób, np. na „biznesowych” kursach. Harcerstwo ułatwia pierwsze kroki, jednak nie jest miejscem, w którym osiąga się mistrzostwo w tym zakresie.

Po pierwszych kilku latach służby instruktorskiej i zdobyciu stopnia HR-a jesteśmy więc w punkcie, w którym harcerstwo nie jest w stanie nam się „opłacić inwestycyjnie”. Jest to punkt w którym logicznym i normalnym byłoby odejście. Zwłaszcza, że naturalnym dla HR-a jest inwestowanie swojego czasu w wiele dziedzin zawodowych i społecznych.

Mimo to zostajemy. Zostałem ja, został twój Komendant Chorągwi, został Naczelnik Harcerzy i może zostałeś albo zostaniesz i Ty. Dlaczego? Ja uważam, że nie wszystko w życiu da się uzyskać tylko „biorąc dla siebie”. Są takie rzeczy, które otrzymasz tylko dając siebie innym. Takie rzeczy których nie można przeliczyć na szkolenia i doświadczenie. Coś co da Ci tylko pełnienie służby dla innych.

fot w tle: Piotr Niewiatowski

† [Wojciech Derkowski](#)

Pochodził z Płocka gdzie prowadził drużynę, gromadę i hufiec. Przez wiele lat komendant i kwatermistrz HAL i HAZ. W 15 miesięcy doprowadził drużynę do stanu 28 harcerzy, zaczynając od 11. Z zawodu i z zamiłowania chemik. Specjalizował się, jak sam pisał, w syntezie organicznej i pouczaniu innych o podstawach metody harcerskiej. [Zmarł 13.10.2022 r.](#)